

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Kolek (štampelj) anese vselej 30 kr.

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Starem trgu h. št. 163.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljati velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na stolnem trgu hiš. št. 284.

Izhaja potrikrat na teden in sicer v torek, četrtek in saboto.

Volitve na Češkem.

Dasi smo tudi na Kranjskem imeli pogo- ste volitve, vendar nobena dežela v tako krat- kem času ni tolikokrat volila, kakor Češka. Vlada je mislila, da se bodo ljudje vednih vo- litev naveličali in odjenjali, pa volilci so se zbrali z zmerom enako gorečnostjo in pri vsaki volitvi volili svoje prejšnje poslance. Pokazali so, da za las ne odjenjajo od svojih starodav- nih pravic, in se strinjajo z možmi, kateri so tiste neprestrašeno zagovarjali. Pretekli dni vo- lili že v osemnajsto. Bile so te volitve ene naj bolj nevarnih, ker so starim rodoljubom na- sproti stali dvojni nasprotniki, ustavoverski in pa mladočeski. In vendar so med 33 kandidati zmagali vsi od staročehov priporočani možje, razun enaga, dr. Sladkovskega, ki je pa moral očitno izreči da njegova misel nikakor ni, da bi se enostransko šlo v državni zbor.

Česko ljudstvo je s tem izreklo sijajno zaupnico svojim dosedanjim voditeljem in njih politiki. To je prikazen, ktere noben politikar ne bi smel prezirati, to je nov dokaz, da se državno-pravna opozicija ne bode vdala nobeni spravi, ki bi bila nasprotna starodavnim prav- icam česke dežele. To vsakdo vidi; le usta- voverci tega nočejo viditi; oni tudi zdaj še pričakujejo, da se bodo Čehi vdali in popustili svoje stare voditelje. To sklepajo od tod, ker so staročeski kandidatje zdaj dobili manj gla- sov, kakor pri poprejšnjih volitvah. Pa to je bilo čisto naravno; prej so vsi narodni volilci glasovali za enega moža, zdaj so mladi imeli svoje kandidate. Kako brezupno pa je upanje ustavovercev, da se bodo Čehi ločili od svojih dosedanjih voditeljev, razvidno je najbolj iz

oddanih glasov. Staročeski kandidatje so dobili vsih skupaj 17.909 glasov, mladočeski le 1535 in ustavoverni 2990.

Še bolj čudno je, kar ustavoverni listi trobijo, da bodo novo izvoljeni poslanci prišli v državni zbor. Omenjeni listi gotovo tega sa- mi ne verujejo in so to le zarad tega raznesli, da bi spodbili porazumljenje. Komur je blagor Avstrije pri srcu, mora misliti na spravo s Čehi. Najbolj pa to žele cesar sami, ki so to že tolikokrat naležili svojim ministrom; a ti so jim vedno delali upanje, da bodo Čehi pri- šli v zbor in so najbolj iz tega vzroka spre- menili volilni red. Ker Čehov pa le ni, in se ustavoverci boje, da bi cesar na novo ne za- ukazali sprave z njimi, zopet vpijejo: Le sprave ne, ker Čehi tako pridejo v zbor. Naj bolj čudno pa je, da to trdijo tudi mladočeski listi ter starim štejejo v greh, s čimur se sami najbolj ponašajo. A Čehi nimajo nobenega vzroka iti na Dunaj in ložej čakajo na spravi primeren čas, kakor ustavoverci, kateri bodo, kakor se iz Moravskega poročila, v državnem zboru pogrešali tudi moravskih federalistov.

Konečno naj še pristavim neko opazko o mladočehih in mladoslovincih. „Narod“ kaj rad mladoslovence primerja mladočehom, in vendar je strašansko razloček med njimi. Pri zadnjih državnih volitvah na Kranjskem, Šta- jarskem in Goriškem so se naši narodni mladi zedinili z nemčurskimi ustavoverci, da so po- drli zmago staroslovenskih kandidatov. Tudi sicer v mnogih rečeh z njimi koketirajo in dr. Suppan je v zadnjem zboru konstitucionalnega društva 17. t. m. izrekel nado, da bodo kmalo trdni zavezniki ustavovernih liberalcev. Česki mladi tega niso storili; oni se niso nikjer

združili z ustavoverci proti staročeskimi kan- didatom, s kterimi so bistveno enih misel in se od njih ločijo le glede pripomočkov, s kterimi hočejo doseči blagor in srečo Česke. Zato je veliko upanja, da se bodo mladočehi kmalo spravili in zopet zedinili s starimi, mladoslo- venci se pa čezdalje bolj odtegujejo starim in približujejo nemčurskim ustavovercem, od kte- rih jih le še njih piškava narodnost loči!

Avstrijsko cesarstvo.

Slovenske dežele. Iz Ljubljane, 21. jan. „Narod“ se je zopet enkrat spravil čez tukajšnje katoliško-politično društvo in ga prav po „narodovo“ obira. Kakor je nekaj „Tag- blatt“ pri popisovanju ljudskih taborov ali na- rodnih društev imel navado utajiti najmanj polovico deležnikov ali udov, tako je zdaj „Narod“ na en požirek pohrustal 110 udov katoliško-političnega društva, ker jih namesto 180 našteje le 70. In med temi, pravi „Narod“, je celih eden in trideset duhovnov, štirje šuš- tarji, štirje krojači, en haus knecht, en kovač, en bukovez, en trafikant, en mizar, en kozu- har, en šolmašter, škofovsk pisar, en penzijo- niran inženir, ki ima strašno dosti časa in bi rad Golgato zidal, en troglodit, en brezposel- ski grof, dr. Costa, pa ena pest brezposelskih tercijalov. Tako pisari o poštenih meščanih, ki so v vsih političnih borbah stali vedno na domači, slovenski strani ter vestno in značaj- no postopali v boju za slovensko narodnost. A oni spoštujejo tudi sv. vero in se ne sra- mujejo biti udje kat.-polit. društva — in to je njih krivda. Ako bi bili oni brez značajni in hotli pre- stopiti v tabor mladoslovenskega brezverstva, bi jih „Narod“ mesto šuštarjev, kužuharjev itd. pre-

Podlistek.

Mladi Ladis.

(Povest iz sodanjega časa; poslovenil I. S. Gombarov.)

(Dalje.)

Odkar je Bolnarica te gospe videla in tako govoriti slišala, izgnilo jej je vse sumenje, ktero je poprej od teh ljudi imela. Mislila si je, da tem prijaznim dobrim dušicam ne sme poletnega bivanja greniti s sumnjami ali pika- njem. In po tem sklepu je bila tudi vedno prijazna, postrežljiva in si je na vso moč pri- zadevala, gospema bivanje pri njej veselo in prijetno napraviti, kolikor jej je bilo mogoče.

Jako dobre misli o njih je pri vaščanih vzbudilo to, da ste gospe prihodnjo nedeljo šli z Bolnarico v cerkev k službi božji. Ko ste se iz cerkve vračali, so nju vaščani od vsih strani prijazno pozdravljali. Gospa teta je sicer pozdrave le z majhnim prikimovanjem odgovarjala, toliko prijazniše pa je na vse

strani odzdravljala Milka. Nagovarjala je tudi majhna dekleta in nekemu slepemu beraču pred cerkvijo je vrgla v klobuk srebrno desetico. Vse to so kmetje opazili in o tem govorili.

Ko ste gospe šli memo Lipovčevega hrama, gledala je Micika skozi okno. Hotela se je hitro umakniti, pa Bolnarica jo je že videla ter jo pozdravila. Dekle jej poda skozi okno roko in odzdravi. Gospé ste med tem naprej šli, Bolnarica pa se je nekoliko pri Miciki po- mudila. Pripovedovala jej je, kako ste gospe prišli, in kako ste prijazni in ljubeznjivi.

„Gospica je res lepa“, pravi Micika.

„Da, pa veruj mi, tudi blagega srca, kar je največ vredno.“

„Še Ladisa ni doma?“

„Ne, Bog vé, kaj v mestu počenja?“

„In tukaj se toliko o njem govori!“

„Vem to, Micika, pa mene to nič ne ve- seli. Če vsi ljudje le o enem govorijo, to ni nič dobrega. Čim bolj ljudje Ladisa hvalijo, tim bolj sem jaz žalostna. Drugim se prikupuje, meni pa odteguje.“

„Ne govorive o tem, teta. Jaz sem že to- liko po njem jokala, pa vse to zastoj. Osta- nite zdravi!“

Po teh besedah se je hitro umaknila. Bolnarica pa je hitela za svojo gospodo.

„Kdo je to zalo deklet“, vpraša Milka.

„Pravijo jej Lipovčeva Micika, in —“

„No, kaj še ste mislili povedati?“

„Dekle se mi zdi bolno“, seže gospa teta v besedo.

Bolnarica pa odgovarja: „Ker se toliko žalosti za mojim Ladisom; kajti on bi jo imel vzeti, zdaj pa se neče nič za njo zmeniti.“

Gospodičino Milko je rudečica oblila. Hitro se je pripognila, da bi cvetlico pri poti utrgala. Teta pa je počasi in bolj za-se godrnjala: „Tako! Ta je? Hm!“ Potem so vse tri mol- čale in ker so prišle ravno do hrama, razšle so se tiho v svoje sobe.

VIII.

Bolnarica je dobro opazila, kako je go- spodičina Milka bila v zadregi, ko je slišala tetine besede: „Tako! Ta je?“ in kako so jo zadele. Videlo se je, da gospe o tem že nekaj veste in — ne! To ni mogoče! Njeni Ladis je sicer izobražen mož, pa vendar kmečkega pokolenja. Kako bi si upal le misliti na tako

slavljal kot slavne rodoljube, vrle narodnjake, domoljubne meščane. „Razumljivo je, pravi na dalje, da večina teh rokodelcev in obrtnikov so udje zato, ker potlej razni gospodje rajši pri njih črevlje, sukne itd. naročajo.“ Če bi ti rokodelci ne imeli drugega dela, razun za ude katoliško-političnega društva, bi jim šembrano trda šla, zlasti ker jih je „Narod“ od 180 reducirjal na celih 70. Pa, kadar je sila, se tudi mladoslovenčki k tem šuštarjem itd. zateko in pri njih pomoči iščejo; takrat ne mislijo na to, da so udje katoliško-političnega društva, ker menda čutijo, da bi morali hoditi bosi in raztrgani, če bi se jih ti šuštarji ne usmilili. Najhujši zaušnico pa hoče „Narod“ k koncu svojega lažnjivega spisa dati dr. Costi, kterega niso več volili v odbor. Ker se „Narod“ tako strašno interesira za katoliško-politično društvo, bi bil moral pač tudi to vedeti, da dr. Costa doslej še nikdar ni bil v odboru tega društva, ker je zavoljo svojih obilnih opravil sam želel, da ga ne volijo. Pa „Narod“ se brzkone boji zameriti se svojim bralcem, če bi v vsakem listu čez dr. Costo ne zabavljal; če tedaj o njem nič ne vé, se pa hitro kaj zmislil in prav na debelem zlaže.

— Deželni zbori so vsi končali svoje delovanje. Zadnja sta bila Gališki, ki se je sklenil v saboto, in Tržaški, ki se je sklenil v ponedeljek. V zadnji seji obravnavala se je sprememba mestnega volilnega reda za Trst; lahoni bi bili z novo volilno postavo radi zadušili slovensko okolico, pa se jim ni obneslo, ker je 14 narodnih poslancev zapustilo zbornico, ki potem ni mogla več sklepati. V Gališkem zboru pa so v zadnji seji sprejeli nasvet Rusina Pavlikova, da naj se akademična gimnazija v Lvovu polagoma porusini. Sicer pa so bile reči, s kterimi so se deželni zbori letos pečali, skoraj brez vse politične veljave.

Deželni red od l. 1861, 26. februarija, državni temeljni zakon sicer pravi: „Deželnemu zboru pripada pri izvršitvi postavodajalne oblasti v razmerji določeb cesarskega diploma od 20. oktobra 1860 sodelovati . . . posvetovati se in predloge staviti o razglašanih občinih zakonih in naredbah glede njih posebnega vpljiva na blagostanjje dežele.“ Pa kako se spolnujejo te obljube? Niti izraziti se ne smejo deželni zbori o zakonu volilne reforme, ki proti njihovemu (dež. zboru) obstanku, in če se sklicujejo na priseženo jim deželno pravo, jim po-

plemenito mestno gospo? In gospodičina Milka gotovo nikoli ni mislila, da bi s kmetom v zakon stopila? Dasiravno so Bolnarici take in enake misli po glavi rojile, vendar je na vsak „ne“ našla spet kak „vendar“, in tako so jo od zdaj vedno skrbi in strah mučile. „Ko bi vsaj že domu prišel“, si je mislila. „Takrat se bo hitro pokazalo, kako je kaj?“ Sem ter tje je tudi premišljevala, zakaj neki ostaja tako dolgo v mestu in ne pride domu? Enkrat mu je s svojo neukretno nevajeno roko napisala nekoliko vrstic in po pošti poslala, ali ker ni nikakega odgovora dobila, naročevala je ljudem, ki so hodili v mesto, naj ga poiščejo in povprašajo, zakaj ne pride domu. Ti ljudje pa so prišli nazaj z glasom, da ga zdaj ni v mestu, ampak je nekam odpotoval. Eden vaščan, ki je tudi bil v mestu, pa je trdil, da ga je videl peljati se v zaprti kočiji. Črez nekoliko tednov pa je vendar prišel odgovor na materino pismo, iz kterega pa mati ni nič določnega zvedela: Kakor hitro bo svoje opravke v mestu vredil, bode prišel domu. Do tačas naj le mati in Jaka gospodarita. Na „gospo“ je bil v pismu tudi „srčen pozdrav“. Ko je Bolnarica ta „srčen pozdrav“ izročevala, osrčila

smehljivo odgovarjajo kazaje na samostalnost državnega zbora, prav kakor na Pruskem, kjer nič ne gledajo na kraljevo zagotavljanje, da se bode pri posedbi ugrabljenih dežel varoval jezik, cerkev in druge „opravičene posameznosti.“ A v Avstriji se ljudstva vendar meni nič tebi nič ne podvržejo „liberalnemu“ tlačenju.

Iz Trsta 19. jan. Ne še dolgo sem, kar se za Slovana noben narod ni zmenil in so ga Italijani pitali sužnega (sciavo). Ako se je o Slovanih kje kaj bralo ali pisalo, slikali so se občinstvu navadno kot divjaški, barbarski narod. Nekaj časa sem pa začeli so časniki tudi drugih narodov o Slovanih pisariti in sicer vse v drugačnem smislu, kakor nekaj. Že tržaški časniki so v tem času marsiktero pravično prinesli, pa ne samo tržaški, ampak celo časniki Italije so začeli za nas brigati se. 9. t. m. je tržaški časnik „Gazzetta di Trieste“ prinesel članek pod naslovom „Notizie letterarie slave“ povzete iz Florentinskega časnika „Rivista Evropa“, ki se tako glasi:

„Jugoslovanska akademija, ki ima svoj sedež v Zagrebu, je imela 27. nov. pod predsedništvom kanonika Dr. Račkega svojo slovesno sejo. — Predsednik dr. Rački v svojem govoru naznanja, da število knjig, ktere je akademija v 6 letih izdala, znaša že 46. Vsa ta izdana dela pa se razdele v tri vrste:

1. Rod jugoslovanske Akademije. Vsako leto izidejo 4 zvezki, v kterih se nahajajo študije o zgodovini, jezikoslovji in prirodoslovji.

2. Starine. Zbirka starinarskih tekstov, ki se opirajo na zgodovino in literaturo slovanskega ljudstva.

3. Stari pisci hrvatski. Nove izdave starih hrvaških pisateljev 16. in 17. veka. Le-te izdave so kinčane z lepimi predgovori in izvrstnimi pojasnili. Tisk je krasen. V tih spisih nahajajo se obširnejša poročila o zgodovini in civilizaciji v Dalmaciji in tudi o zgodovini v oziru na dotiko te dežele z Benečijo in Italijo.

Bilo bi tedaj želeti, da bi kak dalmatinski pisatelj, kteri dobro ume oba jezika, objavil v laškem jeziku slovansko gibanje, čigar središče je nekaj bila Dalmacija, od l. 1830 sem pa Zagreb.

Omenimo tudi tukaj, kako je zanimivala slovanska literatura nekdanjega toskanskega vojvoda Ferdinanda II. Slavni pesnik Gundulič mu je posvetil eno svojih ôd, in jezuit Marin

se je in z gospo teto in Milko naravnost o svojem sinu začela govoriti.

„Ne vem“, začne, „zakaj moj sin domu ne pride. Bom se morala sama v mesto peljati, da vidim, kaj še ima ondi opraviti.“

„Zakaj se tako bojite za svojega sina“, pravi gospa Hildegarda, na stran položivši novine, v kterih je do tačas brala. „Mora že kake opravke imeti.“

„To bi ravno rada vedela, kake opravke ima. On je edini dedič in naslednik mojega moža. Moji krajcarji so posebej shranjeni, in oporoka rajnega je popolnoma v redu.“

„Veste“, mati, „v mestu najde človek vsakovrstne opravke. Morebiti ima kake denarne opravke.“

„Danarne opravke!“ Bolnarico je pri tem mrzel pot preletel.

Ona je že veliko slišala, kako nevarno je zlasti v tem času pečati se z denarnimi opravki. Še le pred enim letom je nek bogat pospodar v bližnji okolici vse zapravil, ker je hotel nekaj „špekulirati“ z denarjem, kakor so govorili. Bolnarica si je dobro zapomnila in se je zdaj spomnila besed, ktere je takrat njihov častitljivi gospod fajmošter izrekel: „Nič ni za kmeta

Gundulič, sorodnik omenjenega pesnika, podučeval ga je skoz tri leta v ilirskem jeziku. Ilirski jezik pa ni čisto nič različen od srbohrvaškega, ki ima dandanes svoje središče v Zagrebu in Belemgradu; jezik je ravno tisti, le v pisavi se zadnji poslužujejo drugačnih črk.

Tem besedam florentinskega lista „Gazzetta di Trieste“ še pristavlja to-le: „Iz omenjenega časnika nam je razviden tudi velikanski napredek, kterega je storilo šolstvo v Črni gori, kjer se je v poslednjih letih nad 40 šol na novo odprlo.“

Poduk v šolah je brezplačen in obligatoričen za otroke premožnejših staršev. V Cetinju se nahaja zraven normalke tudi dekliška šola, in šolske bukve tiskajo se deloma v Cetinju, deloma pa se dobivajo iz Belega grada in drugih srbskih mest južnje ogrske dežele.

Danes 19. bode v deželnem zboru jako zanemiva seja; na dnevnem redu je preuredba statuta in volilne pravice. Lahi hočejo okolico popolnoma zatreti. Viharna seja bila je zavoljo tega že v petek. Kakor hitro izid zvem, bodem poročal. Za necoj se napravlja veliko število pogumnih okoličanov iti v sejo.

Sp. Avstrijsko. Dunajski državni zbor se je včeraj pričel. Ministerstvo mu je predložilo v pretres postavo o vredbi vnanjih pravic cerkve in samostanov, postavo o določbi, koliko naj se iz denarnih dohodkov plačuje v verni zaklad (Religionsfond), in postavo o potrjenju novih verskih družeb. Prva postavba odpravi konkordat in določuje o cerkvenih službah in cerkveni oblasti, o duhovnem pastirstvu, o teologičnih fakultetah, o izreji duhovnikov, o cerkvenih družbah, patronatih, farah, o cerkvenem premoženju in vladinem nadzorstvu pri cerkvenem oskrbovanju. Pa vse to liberalcem še ni dovolj in „N. fr. Presse“ vpraša: Kaj pa še dalje? Kaj bo s posilnim civilnim zakonom? Ministerstvo misli ustavoverce potolažiti s tem, da se vpelje nov kazenski red, po kterem pridejo vsi pregreški pred porotnike, kteri so doslej sodili le o tiskovnih pregreških.

Ogrska. Madjari opravičujejo svoje hrepenenje po lastni banki s krljivostjo avstrijske narodne banke na Dunaju in njene filijale v Peštu, ne tožijo po krivem, da ta banka ne zadostuje njih zahtevam. Pa naj bi bili tudi pravični in naj bi povedali vzroke. Ravnokar je ta banka izdala pregled svoje

tako nevarno, kakor tisti prehod od starodavne priprostosti in navadnega življenja, kakoršno je bilo pod očetom in dedekom — v tako imenovano moderno po novih liberalnih nazorih osnovano življenje, ki z ničim ni zadovoljno ter vse reformira in hoče bolje napraviti. Jaz ne tajim, da take reforme morajo priti, ker jih duh časa zahteva. Pa za reformiranje ni vsak. Treba je veliko zatajevanja, trdne moralčne moči, priproste zdrave pameti, in tistega narodnega ponosa, ki se ne klanja vsemu novemu, kar iz mest pride, ampak presodi in le toliko obdrži, kolikor se mu zdi koristno in potrebno. Slepivni blišč omike in moderni švindal z denarji — to ste dve brezni na desni in levi kmečkemu stanu, iz kterih ni rešenja za nobenega, ki v nje zabrede.“

Tako so skušani, nad strankami stoječi, navdušeni za modri napredek, zahteve in potrebe sedanjega časa dobro poznajoč fajmošter govorili, Bolnarica pa je njihove besede ohranila v svojem srcu.

(Dalje prih.)

delavnosti v lanskem letu, iz kterega se vidi, da hrani za 540.000 goldinarjev dvomljivih menjic. Od teh pride na Cislejtanijo za 40.000, na Ogrsko pa za 500.000 gld. Ta razmera pač opravičuje previdnost dunajske, in nič dobrega ne obeta ogrski narodni banki.

Vnanje države.

Pruska. Volitve so bile, kakor smo poročali, za središčno stranko (Centrumpartei) jako ugodne. Izvoljenih je 91 poslancev, 10 jih pride v ožjo volitev, izmed kterih jih bode 6 skoraj gotovo zmagalo. Druge stranke se tako razvrste: Narodnih liberalcev je 129, naprednjakov 31, državokonservativne zmesi 27, mimisterijalcev 17, Poljcev 13, liberalne državne stranke 9, socijaldemokratov 8, partikularisti 4 (3 Hanoveranci, 1 Virtemberžan), starokonservativec 1, Danec 1. Ožjih volitev je treba 44; med njimi, kakor smo rekli, je 10 iz centra, 11 socialdemokratov nasproti raznoteri zmesi, 15 narodno-liberalcev proti državo-konservativcem, 5 partikularistov proti narodno-liberalcem, 2 naprednjaka proti državo-konservativcem in 1 naprednjak proti narodno-liberalcem. Vsih skupaj je tedaj v državnem zboru 375.

— „A. Allg. Ztg.“ iz Berolina oficijelno izvê, da po državnem ministerstvu sestavljen načrt postave o oskrbovanju izpraznjenih škofovskih stolic daje vladi pravico, zadržavati vse škofijsko premoženje in oddati oskrbovanje komisarju, kterega si sama izvoli. — Državno ministerstvo je že včeraj potrdilo postavo o oskrbovanju izpraznjenih duhovskih služeb. Pravni odbor zveznega sveta je sklepal 15. t. m. o tiskovni postavi.

Francoska. Kakor na Pruskem, v Avstriji in povsod liberalizem tudi na Francoskem rad in veliko govori o decentralizaciji, v resnici pa še bolj strogo nateguje burokratično-centralistične uzde. Leta in leta so v narodni zbornici govorili o potrebi decentralizacije, a zdaj so dospeli do Broglie-jevega županskega zakona, ki je njej ravno nasproti. Sicer se pa vladi zbog te postave ne sme očitati. Liberalizem povsod centralizuje in v deželi po prekuciji tako razjedeni kakor je Francoska, bi skoraj ne bilo mogoče reda vzdržati, če bi uprava tako rekoč ne bila v eni roki. Samovredbi in občinski svobodi to sicer nasprotuje, da vlada imenuje glavarja vsake vasice in vsakega ponočnega čuvaja in ga, kadar se ji zljubi, zopet odstavi; pa za Thiersove vlade je tako daleč prišlo, da stoje na čelu občin rudečarski župani, s kterih pomočjo se tudi rudeče-republikanski poslanci volijo v narodno skupščino. S tem pa preti državi velika nevarnost, ktero zamorejo le s tem odvrniti, da občinam na čelo postavijo može reda in miru in jim pridajo zanesljivo policijo. Da so republikanci pod konservativno vlado taki postavi po vsem nasprotni, ume se samo po sebi, pa tudi legitimistom se skoro ne more oponašati, da so gledali na svoj prid. Na spomlad volili se bodo vsi občinski uradniki in legitimisti mislijo, da se bo polovica volitev iztekla po njihovi želji. Vsakoko so legitimisti pokazali ministrom, da ti brez njih nič ne opravijo, in da vsak trenutek lahko vržejo vlado.

Že pred dvema mesecema je neki Pruska zahtevala od Francoske, da naj zatre katoliška lista „L' Univers“ in „Monde“. Kakor se iz Pariza poroča, je vlada res za 2 meseca ustavila „L' Univers“, zavoljo pastirskega lista škofa Preigueuškega in še nekterih drugih člankov. „Pr.“ tudi vé povedati, da bodo škofa

pred državnim svetom tožili. Bizmark zdaj vsaj ne bo imel več vzroka Francoski zavoljo tega žugati z vojsko. — Vlada je sklenila odpraviti potne liste med Laško in Francosko. Nekteri v tem hočejo videti znamenje, da ste si vladi prijazni.

Španjska. Komaj je dvojica Serrano-Topetejeva izpodrinila dvojico Castelar-Salmeronovo, straši že tudi Montpensier in piše šestnajstletni sinček nekdanje kraljice Izabele iz svoje učne sobe na Dunaju politično pismo v prav orleanističnem slogu. Laški listi pa upajo, da se bode Španjcem kmalo jelo kolcati po smešitem Don Amadeju, in ne bo čuda, ako se bo našel še kak drug skoraj pozabljen pretendent. Vendar je upanje, da bo Don Karlos, kakor se bere v stari pesmi, „kmalo zopet imel svojo last.“ Mesto Portugalete je dobljeno, na Bilbno se strelja in „zmagovalni“ Moriones se je zopet z vojsko podal na ladije. — Da nova vlada noče sklicati kortesov in da je tako imenovane ustavne svobodnosti udušila, ne bo nihče miloval v nesrečni deželi, ker so se Španjci „svobode“ zadnjih 50 let prenajedili in so imeli nad Kartageno nov dokaz, kaj tolikanj hvalisana svoboda prinese. — Nagnjusnega početja v tem mestu je zdaj sicer konec; ali tisti, ki so ga bili napravili, uživajo v posesti vpljenega blaga francozko gostoljubnost v Oranu. To po principu nevtikovanja (Nichtintervention), kteri ukazuje, da se sprejmejo in branijo roparji in morivci, pa dopušča, da se žuga in z vojsko preti neki državi, s ktero se živi v miru, ker sta se v njej dva dahovna nepovoljno izrazila o neki politiki.

Ruska. Novo leto je prineslo cesarstvu splošno bojno dolžnost, kar liberalni nemški listi smatrajo kot poroštvo mirnih namer ruskega kabineta. Skušnja pa tega ne potrjuje; kajti do najnovejših časov je le Prusija imela občno vojno dolžnost, vendar bi bilo smešno trditi, da je pruska splošna vojna dolžnost vtrjevala ljubezen do miru in Prusijo obvarovala vojske. Poleg carovega oklica, v kterem se ljudstvu naznanja ta določba, razglaša vladini list tudi nek ukaz do senata, ki govori o določbah, kako se ima osnovati brambovska postava. Tudi izreka car v posebnem pismu predsedniku državnega zbora, velikemu knezu Konstantinu Nikolajevič-u, zahvalo za zborovo delavnost pri posvetovanju o vojaški reformi. — Princ in princezinja iz Wales-a in princ Arthur iz Angležkega so danes došli v Petrograd. — General Berg, bivši c. namestnik na Poljskem, je 18. t. m. v Petrogradu za pljučnico umrl.

Iz deželnih zborov.

Deželni zbor Kranjski.

Enajsta seje, 13. jan. (Konec.) V specijalni debati se prva točka naveta brez razgovora sprejme. K drugi točki (razpis davkov) želi poslanec Tavčar izvedeti, koliko davka se je odpisalo in v kterih okrajih. Poročevalec dr. Poklukar prebere dotične zneske odpisanega davka po različnih političnih okrajih in iz tega je razvidno, da le v kranjskogorskem in radolškem okraju ni bilo nič odpisanega.

Na to vpraša poslanec Tavčar, zakaj se v teh krajih davek ni odpisal in kake razloge je navedel davkarski načelnik za svoj nasvet, da se nič ne odpiše. Se mu li ona kraja nista zdela z davki preobložena? Govornik stavi predlog, da se deželnemu odboru da nalog, pozvedeti to reč in poročati o nji v prihodnjem

zasedanji. Ko je dr. Poklukar še odgovoril, da je najbrže tako, kakor gosp. Tavčar misli, se predlog sprejme.

Pri četrti točki govori poslanec dr. Savinšek zato, da bi država dala podporo k posušenju ljubljanskega močvirja, in da naj se deželni odbor poganja za to.

Poslanec Dežman méni, da deželni odbor temu ne bo mogel vstreči, ker vsa ta stvar ne spada več v njegovo področje. Obravnava je končana, pisma so sklenjena, toda zavoljo Zornovega grabna to ne bo mogoče. Rešitev vse stvari je prihranjena posebni postavi, za zdaj je že vse dognano.

Gledé pete točke, daril za usmrtenje divjih zveri in steklih psov, je Dežman te misli, da se ta določba ne sme tolmačiti, da bi darilo dobil tudi za ostrupeno žival, marveč le za ustreljeno ali s kakim orožjem ubito.

Poslanec Lavrenčič in poročevalec dr. Poklukar pa temu nasprotujeta. Darilo naj se pripozna vsakemu, ki le dokaže, da je tako žival usmrtil, bodi si kakor koli. Predlog odseka se potem sprejme.

Poslanec Margheri graja vlado, ktera dozdej ni ničesar storila, da bi pomagala po toči zadetim Dolenjcem. Na Dunaji se je potrosilo za zidanje nepotrebne operne hiše najmanj 7 milijonov in za slabo izpadlo razstavo veliko več, za stradajoče Dolenjce pa nima denarja, marveč iztirjali so se z vso silo zastali davki od prebivalcev in s tem si uradniki zaslužili morda pohvalo od vlade. On je zato, da se vsaj dolenjska železnica začne kot delo za pomoč prebivalcem.

Dr. Bleiweis govori o zljajšanji bremen po novih naredbah občinam naloženih. Občine imajo deloma v lastnim, deloma v izročnem področji silo opravil. Postava izročuje jim tudi skrb za občno varnost, a ne pridaja jim k temu potrebnih žandarjev. Govornik stavi predlog, da bi se občinam dodala tudi pomoč žandarjev. — Se sprejme.

Baron Apfaltrern je za ustanovljenje večih občin; materijal je že davno pri deželnem odboru, pa se nič ne sliši, kako in kaj. Želi, da bi se reč hitreje izšla. Deželni glavar pojasni nekoliko to stvar in ko se je tudi dr. Zarnik izrekel za br. Apfaltrernov nasvet, se sprejme.

Vitez Gariboldi govori nekoliko o Rudolfovi železnici, ktera še ni napravila za popotne primernih prostorov; na dotične pritožbe se čaka odgovor.

O deveti točki govori Dežman, kteri méni, da bi bila cesta iz Litije proti Trebnju memo Wagensperga bolj prijazna in manj samotna od one čez Lipinsko bukovje. Zarnik ugovarja in sprejme se predlog odseka, da se cesta naredi čez Lipinsko bukovje.

Dr. Costa nasvetuje, da bi se ne sprejel predlog odseka, po kterem naj bi se 13 deželnih lož v gledišči dramatičnemu društvu prepustilo; vkljub Zarnikovega ugovarjanja se dr. Costov predlog sprejme, odsekov pa zavrže.

Poročevalec dr. Poklukar pogreša pri točki „plače dež. uradnikov“ pri uradnikih ali pridnosti ali zmožnosti. Če hočejo dobro plačani biti, morajo tudi delati. Dozdej pa je veliko zaostankov, nekteri izdelki so se morali jim nazaj poslati, ker so bili pomanjkljivi. Govornik predlaga, da ima dež. odbor gledati na to, da se zastala dela pri računovodstvu nemudoma dokončajo, in se strogo postopa zoper uradnike, ki svoje dolžnosti ne store. — Predlog se sprejme, nemškutarji pri glasovanji obsede.

Dr. Razlag boče vedeti, kako so se razdelile v pretečenem letu nagrade med uradnike in dr. Bleiweis pa pravi, da je to tako zapisano v poročilih, ktere vsak lahko vidi.

Vse druge točke so se sprejele brez zanimive debate, slednjič tudi vse poročilo.

O daljnih sklepih te zadnje seje smo že poročali.

Domače stvari.

(Popravek.) V zadnjem listu v dopisu iz Dolenjskega mora po besedah: „Naj k tem vrsticam i. t. d. stati: L. 1870 ne 1871.“

(Mestni očetje ljubljanski) so v zadnji seji dovolili 66.651 gl. za zidanje res silo potrebne poslopja za mestne šole. Poslopje bo stalo na „Zoisovem grabnu“ v Krakovem in dražba za različna dela je razpisana do 8. februarja.

(Odlikovanje.) Vladni ali deželnega predsedništva svetovalec gospod dr. Schöppel v Ljubljani je postal vitez z priimkom „Sonnwalden.“ Zakaj, se še ne vé.

(Slovensko gledišče.) Preteklo saboto je bila zopet ena boljših predstav letošnje dobe. Igra „Zblaznela je“ je že bolj stara, a dobra in pritiska na čutnice poslušalcev. Ta namen so igralci popolnoma dosegli. Gospod Schmidt v nalogi mladega v pameti zmešanega moža nam je v nekaterih prizorih bil prav živa podoba blaznega, igral je premišljeno in skozi in skozi dognano svojo nalogo. Gospodična Podkrajšekova kazala je zaradi zmotenosti moža obžalovanja vredno in trpečo ženo z veliko umetnostjo in gosp. Kocelj je bil zlasti v maski lepo in razumno narisana podoba angleškega zdravnika, kterege je tudi v igranju živo posnemal. Gospodična Jamnikova pa tákrat ni bila prav v svojem stroku, ravno tako gosp. Nolli. Večo nalogo je imel tudi gosp. Trnovec in njegov trud je hvale vreden. Konečno in tudi med igro je občinstvo navdušeno ploskalo. — „Bekarjeva istorija“ je majhna drobtinica s petjem in godbo, ki pa v kljub hvalevrednega prizadevanja gospe Odijeve in gosp. Nollija in originalnega kajzolja ni mogla predreti do pohvale občinstva. — Gledišče je bilo tudi pri ti izvrstni igri le pičlo obiskano; zlasti naši kričarji in zabavljači menda bolj obrajtajo telesno, kakor duševno vživanje. Če bo tako šlo, dramatično društvo ne bo moglo napredovati.

(„Sokol.“) Odbor se je konstituiral in izvolil za podpredsednika g. Drenika, za blagajnika g. Fr. Ravnikarja, za tajnika g. Jeločnika in za orodjarja g. Haderlapa in Steinmetza; predsednik g. Nolli je bil že pri občnem zboru voljen. Pred pustom bo še en „Sokolov večer“ v čitalnici in sicer „debeli“ četrtek.

Razne novice.

— V Vižmarjih pri Ljubljani so si otroci igrali s puško, ktera je bila nabita, a kapselna ni bilo na nji. Sedemleten deček jo vzame v roko in skuša jo z žveplenjko prižgati, drug petleten pa piše med tem v cev. Kar se vžge smodnik v puški in strel odnese petletnemu dečku pol glave proč, da je revče pri tej priči mrtvo se zgrudilo. Zoper mater, ki je prepustila otrokom puško, se je začela sodnijska preiskava zaradi pregreška zoper varnost človeškega življenja. Stariši, pazite na svoje otroke!

— Goveja kuga v Novomestu je ponehala. Dvoje živinčet je poginilo, dvoje so pa pobili.

— Dva volka sta se bila o sv. treh kraljih prikazala pri Pristavi v Šentvitski fari

in sta na Belečem vrhu raztrgala 6 ovac. Odšla sta proti Trebeljevem v Prežganjski fari. Nekaj lovcev je šlo za njima, pa ju niso mogli dobiti.

— (P. Hyacint Loyson), sedaj starokatoliški župnik v Genfu, je vpeljal v svoji župi obhajilo v obeh podobah i izključljivo rabo deželnega jezika pri službi božji, spoved, transsubstancijo, celibat odstranil, vpeljal volitev duhovnika po občini, branje sv. pisma za vse, prostost posta. Kaj bo pač prihodnje leto vpeljal ali odstranil?

Poslano.

Ljubljanska čitalnica je uže poprej založene pesni, ker so bile po večjem že razprodane, na vovo založila in pridjale so se zdaj še nekatere druge pesni, ki se dobivajo po niski ceni pri g. Franc Dreniku.

Dotične pesni so:

I. pola. „Cigani“ od F. A. Vogel-na. II. pola. „Plesalna“, od Abt-a, „Na zdravje“, od Marschner-ja. III. „Na grobih“, „Jamica“, in „Mrtvaški bleđi angelj“ od D. Jenko-ta, in „Miserere“ od Palestrini-a. IV. pola. „Ura“ od Glinka, „Slovan“, od Jos. Vašak-a, in „Strunam“, od D. Jenko-ta. V. pola. „Na boj“, od Ant. Försterja, „Večerna“, od Riharja, in „Zapuščena“, od dr. B. Ipavica. VI. „Pesem koroških Slovencev“, od Gerber-ja, „Glas domovinski“, od Vogel-na in „Soldaška“, od dr. Ipavica, „Ruska himna“, od Alexy Lvoffa, in „Moji sablici“, od Dav. Jenko-ta. VII. „Samo“ od Ant. Försterja, „Plahe deklice“ napev češki. VIII. pola. „Ponočni pozdrav“, od Ant. Nedved-a, „Zakletev viharja“, od Juli Dürrnera, in „Vošilo“, od Skraupa. IX. pola. „Nad zvezdami“, od Grundmann-a, „Psalm“, od Fr. Gerbic-a, „Na gomili“ in „Pogrebna“, od Kreuzerja. X. pola. „Na morju“, od Dav. Jenko-ta, „Na planine“ od Bendelna. XI. pola. Samospevi z glasovirom, od Dav. Jenko-ta: „Kam?“, „K slovesu“, „Strunam“ in „Mornar“. XII. pola. „Mlatiči“, „Rožica“, od Hermes-a in „Večerna“, od E. Wendlev-ja.

Pola 8 „Ponočni pozdrav“ velja 28 kraje. Pola 11 „Samospevi“ velja 40 kraje. Vse druge pole so po 24 kraje.

Dobó se tudi: „Venec slovenskih narodnih pesni“, in sicer: „Partitura za 1 gl. 20 kr.; glasovi za 1 gl. 80 kr., skupno toraj za 3 gl.

Dalje se dobó: „Na Preširnovem domu“ in velja partitura 70 kr.; — glasi 96 kr., tedaj skupno 1 gl. 66 kr. —

Umrlí so:

14. jan. Fr. Gvastia, delavec, 65 l., za jetiko. — Marija Dacar, 45 l., za krvnem udarom. — Mat. Gregorin, dacar, 60 l., za prsno vodenico. — Špela Ihan, strežajeva žena, 72 l., za spridenimi jetri.

15. jan. Janez Hodnik, mesarjev otrok, 6 m., za vodeno glavo. — Urša Sever, beračica, 81 l., za želod. rakom.

16. jan. Fr. Koejančič, oštirjev otrok, 15 m., za božjastjo. — Jož. Marc, delavec, 19 l., za želod. rakom. — Ema Krišper, trgovc. hči, 17 l., Marija Jeršek, del. vdova, 51 l., Jan. Zor, delavec, 26 l., vsi za jetiko. — Val. Bezlan, hlapec, 34 l., za pljučnico.

17. jan. Fr. Virk, nogov. otrok, 14 mes., Emilija Langer, dirnistova hči, 16 l., oba za kozami.

18. Jož. Klemenčič, zasebnik, 48 l., za jetiko. — Franca Urb, 34 l., za kozami. — Marija Visseti, del. otrok, za božjastjo.

19. jan. Mih. Maru, delavec, 60 l., za pljučnico. — Ant. Žurbi, postrež. otrok, 1 l., za oslabljenjem. — Julija Jerše, del. otrok, 21 m., za kozami. — Johana baronovka Zirheim, nunska gospa mati, 77 l., za pljučnico. — Jož. Škrjanec, penz. uradnik, 65 l., za pljučnico.

Listnica vredništva.

G. J. G. v B.! Tudi nam bi bilo ljubši, da bi „Slovenec“ že zdaj izhajal vsaki dan. Pa imel bi, če ga damo po 16 gl. na leto, najmanj 2—3 tisuče dolga in ker nima delničarjev, da bi, kakor „Narod“, od njih novec živočaril, moral bi čez leto dni prenehati.

Naša skrb mora tedaj biti, da vstanovimo dnevnik, ki se bode vzdržal po naročnikih samih, in ne po darežljivosti, ktere se človek tudi naveliča. Za Vaš svet, na kterege smo tudi že sami mislili, lepa hvala, in bodemo po njem delali. Jako bi nam bilj vstregli, ko bi nam bili imenovali nekatere gospe v Vaših krajih, ker jih bolj poznate, kakor mi. Prosimo, da nam tudi Vi ne odtegnete svoje pomoči!

Eksekutivne dražbe.

24. jan. 3. Bl. Weber-jevo iz Zalega loga (1512 gl.) v Loki. — 3. Ant. Žnidaršič-ovo iz Zagorice (380 gl.) v Vel. Laščah. — 2. Jožef Požar-jevo (1032 gl.) v Senožečah. — 2. Jere Zaler-jevo iz Studenca (1457 gl.) v Ljubljani. — 2. Mih. Gašperlin-ovo iz Pošenika (2418 gl.) v Kranji. — 2. M. Jerom ovo iz Podgorice (1841 gl.) v Ljubljani. — 2. J. Vičič-ovo iz Saršice (300 gl.) v Bistrici. — 1. Gašp. Vašelj-novo iz Stare oslice (250 gl.) v Loki. — 1. Fr. Grošelj-novo iz Česnjice (500 gl.) v Loki. — 2. Ant. Neme-ovo iz Ihana (1207 gl.) na Brdu.

Tržna cena:

Reči	v Ljubljani	v Novomestu	v Kranju	v Loki	v Mariboru	v Celju	v Ptujju
Masla funt	—	0.46	0.52	0.50	—	—	—
Špeha	0.42	0.30	0.38	0.34	0.34	0.36	0.30
Krompirja mern.	1.25	1.50	—	1.00	—	1.00	1.00
Fižola	—	2—3	—	—	—	—	—
Leče	—	3 00	—	—	—	—	—
Sena cent	1.25	1.40	—	1.00	—	1.20	2 10
Semen. detelja	2480	—	—	—	—	—	—
Prešiči cent	2300	21 0	—	—	—	—	—
Govedine funt	0.52	0.29	—	—	0.32	0.30	0.34
Teletine	0.36	0.30	—	—	0.35	0.32	0.36
Jaje za 10 kr.	3	5	3	4	—	—	—

Telegraške denarne cene

21. januarija.

Papirna renta 69.50. — Srebrna renta 74.60. — 1860letno državno posojilo 107.15. — Bankine akcije 986 — Kreditne akcije 241.75. — London: 113.55. — Srebro 107.75. — Ces. kr. cekini —. — Napoleon 9.05.

Denarstvene cene.

20. januarija.

Državni fondí.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	69.60	69.70
5% renta v srebru	74.65	74.80
Srečke (lozi) 1854. l.	97.—	97.50
„ „ 1860. l., celi.	107.—	107.25
„ „ 1860. l., pol.	115.50	116.—
Premijski listi 1864. l.	139.50	140.—
Zemljiščne odveznice.		
Štajarske po 5%	93.—	—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	85.—	89.—
Ogerske po 5%	74.75	75.25
Hrvaške in slavonske po 5%	75.50	77.—
Sedmogradske po 5%	73.75	74.25
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	1026	1027
Unionske banke	128.—	128.50
Kreditne akcije	243.50	244.—
Nižoavstr. eskomptne družbe	880.—	885.—
Anglo-avstr. banke	155.25	155.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	167.50	168.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	—	117.—
„ „ 50 „ „ „	—	53.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	23.50	24.—
Salmove „ 40 „ „ „	34.—	35.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	—	22.—
Clary-jeve „ 40 „ „ „	31.50	32.—
St. Genois „ 40 „ „ „	22.50	23.50
Windischgrätz-ove „ 20 „ „ „	20.50	21.50
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21.—	23.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.36	5.38
Napoleonsd'or	9.08	9.08—
Srebro	108.25	108.50

Natisnili Blaznikovi dediči v Ljubljani.